

Stanowisko
Zgromadzenia Ogólnego
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 1 marca 2019 r.

w sprawie: **zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych**

Świadczenie pielęgnacyjne usytuowane w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, jest jednym z rodzinnych świadczeń opiekuńczych, które służy wsparciu rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne. Świadczenie przysługuje określonym w ustawie osobom z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Chodzi zatem o opiekę stałą lub długotrwałą. Osoba sprawująca długotrwałą opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym nie może podjąć pracy zarobkowej lub jest zmuszona do rezygnacji z pracy zarobkowej pomimo istniejących na rynku miejsc pracy oraz gotowości do podjęcia zatrudnienia.

Nabywanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego uzależnione zostało przez ustawodawcę od spełnienia przez opiekuna oraz osobę niepełnosprawną licznych warunków. Prawne przeszkody do nabycia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego są uregulowane w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych, który stanowi, że świadczenie to nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę **ma ustalone prawo** do emerytury, **renty**, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Wynika z powyższego, że ustawodawca nie przewidział sytuacji osoby, która pobiera rentę z wysokości dużo niższej od wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, zaś wykluczenie prawa do tego świadczenia obowiązuje bez względu na wysokość renty, jak i na okoliczność jej przyznania i pobierania.

Istotna w niniejszej sprawie jest również okoliczność, że **ustawodawca nie dał opiekunom** mającym ustalone prawo do renty, a nie podejmującym pracy zarobkowej lub z niej rezygnującym ze względu na opiekę nad osobą niepełnosprawną, **możliwości wyboru pomiędzy pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego a pobieraniem renty**. Jest to o tyle istotna okoliczność, że od 1 marca 2018 roku najniższa renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy to kwota 877,91 zł netto miesięcznie, a najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy to kwota 670,02 zł netto miesięcznie. Dla porównania wysokość świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekunów osób niepełnosprawnych od 1 stycznia 2018 roku wynosi 1477,00 zł netto miesięcznie.

Opiekun mający ustalone prawo do renty nie może z tego prawa zrezygnować. Osobie mającej ustalone prawo do renty przysługuje jedynie prawo do zawieszenia pobierania świadczeń rentowych, jednakże to i tak nie zmienia sytuacji opiekuna osoby niepełnosprawnej, bo nadal ma ustalone prawo do renty, tylko jej nie pobiera. Tym samym dalej uniemożliwione jest pobieranie przez niego świadczenia pielęgnacyjnego.

Zadaniem świadczenia pielęgnacyjnego jest zapewnienie szczególnej pomocy rodzinie w trudnej sytuacji społecznej. Nie może budzić wątpliwości, że rodzina, w której niepełnosprawność dotyka nie tylko dziecko, ale także rodzica jest w trudnej sytuacji społecznej. Tym bardziej, że świadczenie to ma zabezpieczyć egzystencję osób niepełnosprawnych poprzez wspieranie tych, którzy opiekują się nimi.

Regulacja przepisu w obecnym brzmieniu **dyskryminuje opiekunów** mających ustalone prawo do renty, a jednocześnie rezygnujących z zatrudnienia, w stosunku do opiekunów, którzy ze względu na dobry stan zdrowia nie mają przyznanego prawa do renty i mogą pobierać świadczenie pielęgnacyjne. Takie zróżnicowanie osób mogących otrzymać świadczenie pielęgnacyjne nosi znamiona arbitralności i nie znajduje uzasadnienia w aksjologicznych podstawach ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wobec powyższego zmiany wymaga przepis artykułu 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych, poprzez umożliwienie pobierania świadczenia pielęgnacyjnego przez osoby mające ustalone prawo do renty.

Zadaniem gminy, określonym w art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku jest sprawowanie pomocy społecznej, natomiast zadaniem powiatu, określonym w art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku jest wspieranie osób niepełnosprawnych, zatem Zgromadzenie Ogólne Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wnosi o pilne przeprowadzenie zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedstawionym zakresie.

Piotr Kuczera

Przewodniczący Obrad
Zgromadzenia Ogólnego